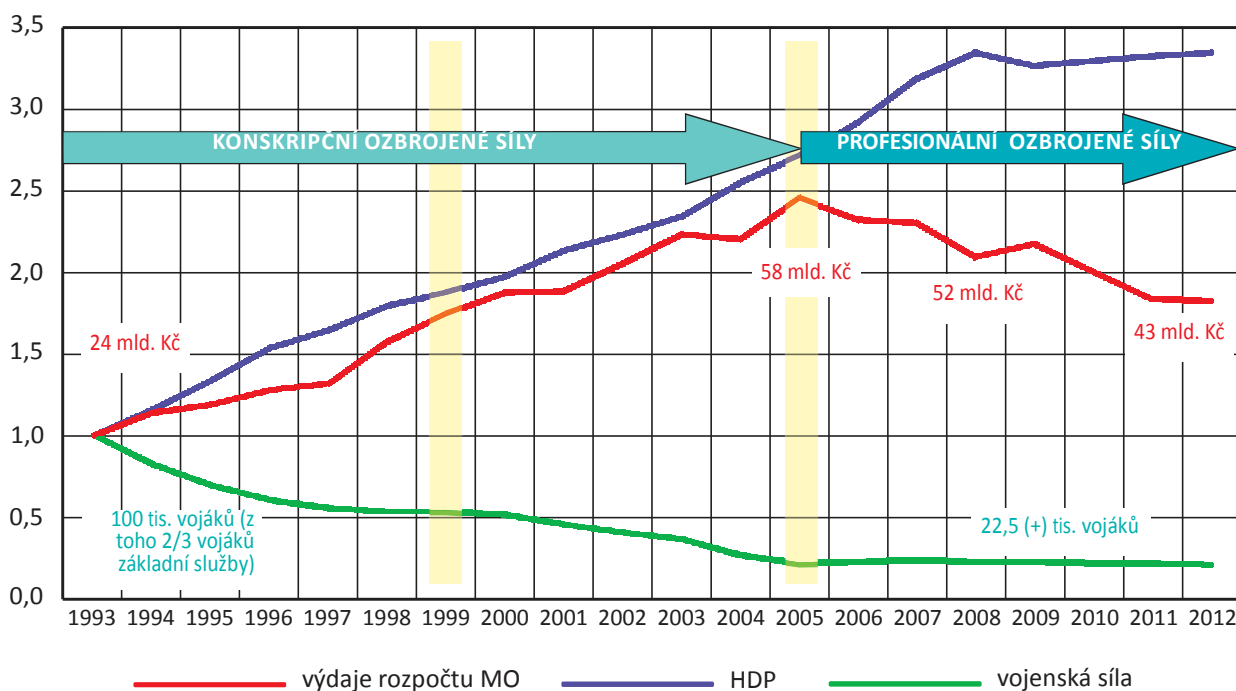

OBRANNÝ ROZPOČET

Zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot je základní povinností státu. Odpovědnost za výkon této povinnosti vojenskými prostředky je v působnosti Ministerstva obrany. Vedle adekvátních sil a prostředků vyžaduje zabezpečování obrany České republiky také dostatečně vysoký obranný rozpočet, který bude odpovídat jak potřebám obrany země, tak našim závazkům v rámci mezinárodních bezpečnostních organizací, především NATO. Adekvátní rozpočtové zajištění obrany ČR je však ohrožováno dvěma faktory, jejichž negativní dopady se projevily především v posledních pěti letech. Prvním z nich je drastické snižování obranného rozpočtu po roce 2009 až k hranici samotné udržitelnosti ozbrojených sil. Druhým je přetrvávající způsob rozpočtování z roku na rok a absence adekvátní střednědobé (ideálně pětileté) rozpočtové perspektivy. To podvazuje možnost koncepčně plánovat rozvoj vojenských schopností a s tím související pořízování výzbroje a infrastruktury. Tento stav rovněž silně komplikuje možnosti zapojení ČR do projektů mezinárodní obranné spolupráce.

1. Základní fakta

Od poloviny devadesátých let začaly v souvislosti se snahou získat členství v NATO výdaje na obranu růst a v zásadě kopírovaly tempo růstu české ekonomiky.

V souvislosti se vstupem ČR do Severoatlantické aliance v roce 1999 se vlády snažily alokovat výdaje na obranu v souladu s doporučením NATO: rozpočet Ministerstva obrany měl tvořit alespoň 2 % hrubého domácího produktu (HDP) země, přičemž personální výdaje neměly překročit 50 % obranného rozpočtu a jeho podíl ve výši 20 % měl směřovat do technické modernizace ozbrojených sil, tedy na pořízování vybavení včetně moderních zbraňových systémů a na výstavbu infrastruktury.

Po roce 2005, kdy se ozbrojené síly staly plně profesionálními, se dostavuje stagnace a od roku 2009 obranný rozpočet prudce klesá. To podvazuje vojenské schopnosti České republiky v rámci systému kolektivní obrany. Od roku 2009 byl český rozpočet na obranu celkově snížen téměř o čtvrtinu, což představuje nejrychlejší a nejhlubší propad ze všech členských zemí NATO.

2. Současný stav a existující problémy

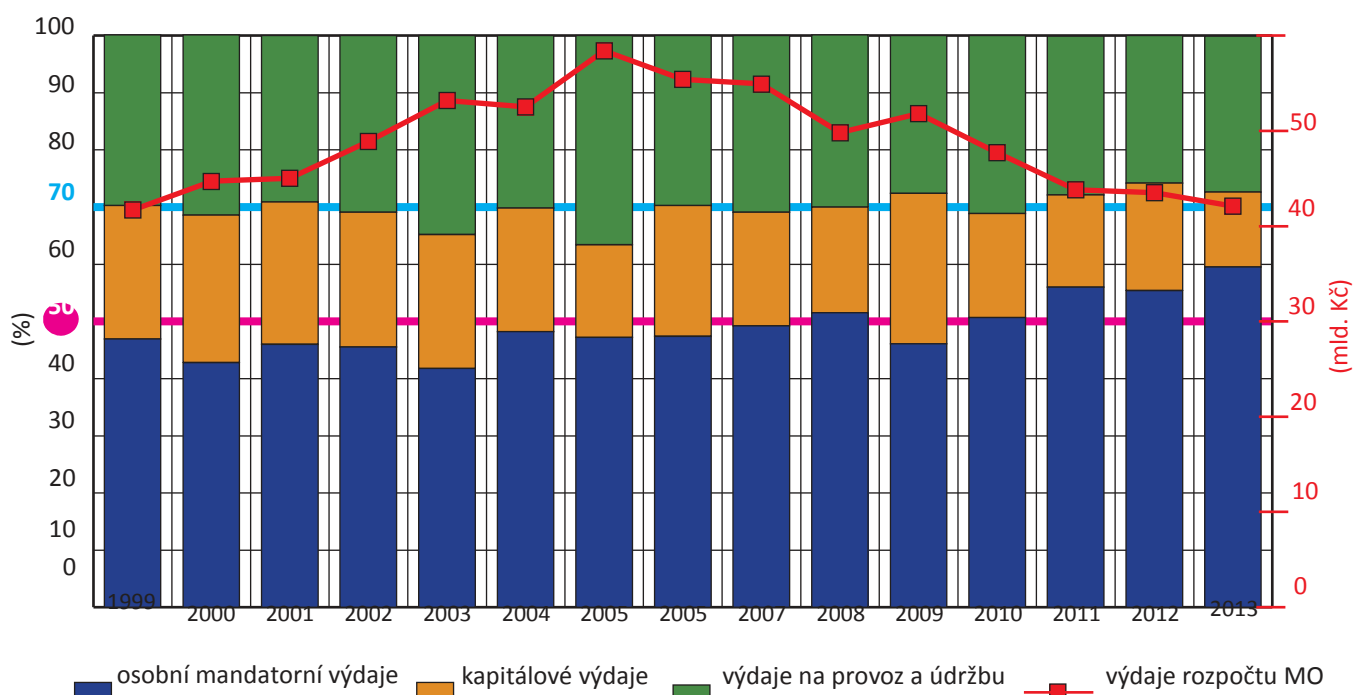
Zajišťování obrany země je v důsledku jeho provázání se systémem kolektivní obrany a mezinárodní bezpečnostní spolupráce v rámci NATO a EU velmi komplexním systémem. Kooperace se spojenci, výstavba vojenských schopností, jejich pohotovost a nasazení **vyžadují vedle pečlivého plánování potřeby finančních zdrojů také předvídatelnost finančního rámce v horizontu čtyř až pěti let** následujících po roce, pro který jsou Ministerstvu obrany schváleny jeho výdaje příslušným zákonem o státním rozpočtu.

Od roku 2010 využívaný střednědobý rozpočtový výhled, zpracovávaný jen na dva roky následující po rozpočtu schváleném na příslušný rok, se ukázal jako nástroj s poměrně omezenými schopnostmi stabilizace výstavby vojenských schopností ČR.

Plánované operační schopnosti českých ozbrojených sil představované 26 000 profesionálními vojáky byly v roce 2006 dosaženy mimo jiné díky předchozí rozpočtové garanci výdajů rozpočtu Ministerstva obrany přesahující dva roky. Od roku 2006 však klesá počet vojáků tvořících základ českého příspěvku do systému kolektivní obrany a – i přes možné navýšení vojenského rozpočtu v následujících letech – bude obožné se vrátit na dříve dosažené početní stavy.

V souladu se Severoatlantickou smlouvou se Česká republika v prvních deseti letech svého členství v NATO snažila udržovat a rozvíjet své obranné kapacity určené pro účast v systému kolektivní obrany tím, že vyčleňovala pro rozpočet Ministerstva obrany adekvátní objem finančních prostředků. Cílem bylo zamezit tomu, aby se ČR v rámci Aliance dostala do pozice nezodpovědného černého bezpečnostního pasažéra zneužívajícího obranné garance spojenců k domácím rozpočtovým úsporám.

Od počátku svého členství v NATO se Česká republika rovněž snažila udržet doporučovanou rovnováhu mezi výdaji na vojenský personál (maximálně 50 %) a na modernizaci svých vojenských schopností (20 %). **Pro současnou plně profesionální armádu a se současným rozpočtem na úrovni pouhých 43 miliard Kč (tedy jen 1,1 % HDP) však již taková rovnováha není udržitelná.**

Přiblížení se k úrovni 60 % personálních mandatorních výdajů a související zmenšení podílu kapitálových investic na přibližně 10 %, doprovázené navíc neustálým snižováním počtu vojáků, neznamená jen projídání budoucnosti našich ozbrojených sil, ale také cestu k tomu, že nejvýznamnější státy NATO mohou Českou republiku podezřívat z černého pasažérství.

3. Spolupráce s Parlamentem ČR

Výše popsané trendy je nutné zvrátit, aby byla Česká republika schopna i nadále zajišťovat svou obranu a být platným, zodpovědným a respektovaným členem NATO a EU.

Současná výše obranného rozpočtu ČR v kombinaci s absencí alespoň pětileté rozpočtové perspektivy povede nejenom k zastavení modernizace ozbrojených sil, ale i k další redukci jejich početních stavů. **Za účelem stabilizace našich ozbrojených sil a zajištění alespoň minimální nutné míry udržení a rozvoje vojenských schopností je žádoucí rozpočet Ministerstva obrany postupně navýšovat směrem k pásmu 50 až 55 miliard Kč.**

Role Parlamentu ČR i příslušných parlamentních výborů je pro zajištění adekvátního rozpočtového rámce pro obranu nezastupitelná. Ministerstvo obrany je proto připraveno k úzké spolupráci s Parlamentem ČR, která může mít kromě jiného formu pravidelných konzultací a sdílení maximálního množství informací.

